

Zaproszenie na Olimp

Bibliografia:

- Źródło: Jan Parandowski, *Bogowie olimpijscy*, [w:] tegoż, *Mitologia: wierzenia i podania Greków i Rzymian*, Wydawnictwo Plus (Londyn) 1992, s. 50–55.

Grecja to kraj położony w południowej części Półwyspu Bałkańskiego

Źródło: Krystian Chariza i zespół, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 1

Określ położenie starożytnej Grecji.

Odczytaj z mapy i zapisz:

- wysokość góry Olimp: m n.p.m.

- nazwy mórz otaczających Grecję: Morze J , Morze Ś ,
Morze K , Morze E

- nazwa dużej wyspy na południu państwa greckiego:

- nazwa półwyspu, na którym leżą Sparta i Korynt:

- nazwa państwa sąsiadującego z Grecją od wschodu:

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Wyobrażenie Olimpu

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

” Jan Parandowski

Bogowie olimpijscy

[1] Olimp był właściwym królestwem Dzeusa, odkąd, po wojnie z gigantami, podzielił się on władzą nad światem z dwoma braćmi: Posejdonem i Hadesem. Wszyscy trzej ciągnęli losy. Dzeusowi dostało się niebo i ziemia wraz z Olimpem, Posejdonowi morze, Hadesowi królestwo umarłych w podziemiu. Dzeus, jako pan nieba, obwołał się bogiem najwyższym, któremu wszyscy winni posłuszeństwo. [...]

[2] Pięknie urządził się Dzeus na Olimpie. Dzikie zwierzęta nie miały tam przystępu i nigdy wiatr zimny nie niósł zadymki śnieżnej. Czystego powietrza nie ćmiła żadna chmura. Panowała tam wieczna wiosna. Pod najwyższym szczytem błyszczał pałac Dzeusa, cały ze złota i drogich kamieni, a wśród innych [wierchów](#) po wąwozach stały

skromniejsze dwory innych bogów. Wszystkie były dziełem Hefajstosa, niezrównanego mistrza wszelkich kunsztów. Wrót Olimpu strzegły hory, dziewczęce boginie pór roku.

[3] Szczęśliwe życie pędzą bogowie na Olimpie. Nie słyszeć jęków ani stękania chorych, bo choroby nie mają władzy nad złocistymi ciałami niebieskich panów. Czasem tylko bóg któryś, co wdał się niebacznie w męzobójczą wojnę, wraca zraniony, lecz wnet jego rany goją się pod opieką troskliwych lekarzy. Kłótnie i spory trwają zwykle krótko, bo je Dzeus swą powagą rozstrzyga i ucisza. Jedynie małżonka, Hera, czyni panu wszego świata głośniejsze wymówki, ile że jest [swarliwa](#) i łatwo daje się unieść podejrzeniom. Bogowie łączą się w bliższe i bardziej zażyłe kółka towarzyskie, a na większe uroczystości i narady schodzą się do przestronnego zamku Dzeusa.

[4] Zebrania bywają mniejsze i większe. Na pierwsze, bardziej poufne, proszeni są tylko Olimpijczycy, najwyższa arystokracja bogów. Kiedy indziej znów odbywają się prawdziwe wiece i szybkoconogi posłaniec bogów, Hermes, musi zbiegać wszystkie lądy i morza, aby zawiadomić o woli Dzeusa cały ten tłum bożków, całą tę hołotkę nieśmiertelną, co ze zdumieniem i z ustami otwartymi, aby lepiej widzieć, przypatruje się wspaniałościom niebieskim, a nie śmie słowa przemówić w obecności potężnych władców [...]. Słowem, wszystkie dobre duchy, co otaczają człowieka codziennie i są mu bliskie, bliższe nawet od tych wyniosłych panów Olimpu, i mówią doń szmerem wód i poszumem liści, i odpowiadają mu głębokim, trzykrotnym echem wśród skał.

[5] Po takich naradach następuje uczta. [...] A tymczasem na Olimpie bogowie zasiadają do stołów lub raczej, zwyczajem starożytnych,

układają się na łóżach z kości słoniowej i [szyłkretu](#), miękko wyścielonych poduszkami. Dookoła uczujących uwija się cudna para: bogini młodości Hebe i śliczny chłopczyk Ganimedes, ulubieniec Dzeusa, który sam go porwał z ziemi i uczynił nieśmiertelnym. Hebe i Ganimedes roznoszą ambrozię. Był to zwyczajny pokarm bogów, jakaś dziwnie rozkoszna słodycz, rozpływająca się w ustach: dawała moc ciała, pogodę myślom i nieśmiertelność duszy. W złote puchary nalewano nektar, wino olimpijskie o niewysłowionym zapachu.

[6] Kiedy już wszyscy mieli do syta jadła i napoju, wstawał Apollo i otoczony orszakiem dziewięciu muz śpiewał wraz z nimi pieśni cudne i grał na harfie. Radowały się serca bogów w milczeniu szczęśliwym. Charyty, dziewice o białych stopach, ubrane w kwiaty, wiodły tańce wymyślne, wzięwszy się za ręce. A gdy już rydwan słońca przejechał oznaczony bieg dzienny, wszyscy rozchodzili się do domów na spoczynek. Budziła ich nazajutrz Eos, różanopalca bogini jutrzeńki.

[7] Tak sobie Grecy wyobrażali życie bogów. Było to właściwie życie ludzkie przeniesione w wieczność. Boga od człowieka nie dzieliła przepaść nie do przekroczenia. [...] Jedyna różnica między człowiekiem a bogiem była ta, że bóg był nieśmiertelny, a człowiekowi najpiękniejsze chwile w życiu mącił strach przed śmiercią. Bogowie byli nieśmiertelni, ale nie wieczni: każdy z nich urodził się kiedyś i żaden nie mógł powiedzieć o sobie, że nie było nigdy takiego czasu, kiedy jego nie było.

[8] Od starości i śmierci chroniła ich ambrozja. Zawierała ona tajemniczą siłę i nawet zwykły człowiek mógł stać się nieśmiertelnym, spożywając ten pokarm cudowny. Bogowie nie byli

wszechobecni, ale mogli poruszać się z niezmierną szybkością i lotem błyskawicy przenosić się z miejsca na miejsce. Wiedzę i potęgę posiadali wielką, ale nie nieskończoną. Ich działalność ograniczała Mojra, czyli Przeznaczenie, a poza tym wzajemnie się ograniczali, ponieważ każdy miał sobie powierzony pewien zakres władzy. Bynajmniej nie zażywali bezkarności. Rządzili się własnymi prawami, którym musieli być posłuszni. [...]

[9] Więksi, piękniejsi i silniejsi od ludzi, bogowie greccy mieli ciało równie jak ludzkie podlegające znużeniu lub ranom. Krew ich była biała i tryskając z rany, rozlewała woń przedziwną. Posiadali prawie nieograniczoną zdolność zmieniania się w przeróżne kształty, lecz prawie nigdy nie zjawiali się w postaciach straszliwych lub pokracznych. Niekiedy, zbliżając się do ludzi, stawali się niewidzialni. Życie ich było lekkie i szczęśliwe w porównaniu z życiem człowieka. Mieli wprawdzie swoje namiętności, cierpienia i niedole i one im doskwierały nie mniej niż ludziom, lecz Grecy tylko takie życie uważali za prawdziwie pełne i szczęśliwe, w którym mieszały się ze sobą zarówno zło, jak i dobro.

Źródło: Jan Parandowski, *Bogowie olimpijscy*, [w:] tegoż, *Mitologia: wierzenia i podania Greków i Rzymian*, Wydawnictwo Plus (Londyn) 1992, s. 50–55.

Ćwiczenie 2

Zapisz trzy pytania, które można by zadać bogom greckim.

Polecenie 1

W grupach przygotujcie się do opowiadania o życiu bogów na Olimpie. Zapiszcie najważniejsze informacje w postaci notatek.

Grupa I

Zgromadźcie słownictwo (rzeczowniki z określeniami) opisujące królestwo Dzeusa. Wykorzystajcie informacje zawarte w 1. i 2. akapicie tekstu 'Na Olimpie'.

Grupa II

Zgromadźcie słownictwo (czasowniki) do opowiadania, jak zorganizowane jest życie na Olimpie. Wykorzystajcie informacje zawarte w 3. i 4. akapicie tekstu 'Na Olimpie'.

Grupa III

Zgromadźcie słownictwo (czasowniki) do opowiadania o sposobie spędzania wolnego czasu przez bogów greckich. Wykorzystajcie informacje zawarte w 5. i 6. akapicie tekstu 'Na Olimpie'.

Grupa IV

Bogowie greccy przypominali ludzi, ale różnili się od nich. Zgromadźcie słownictwo nazywające podobieństwa i różnice (przymiotniki i związki przymiotników z rzeczownikami). Wykorzystajcie informacje zawarte w 7., 8. i 9. akapicie tekstu 'Na Olimpie'.

Grupa V

Wśród gości zapraszanych na olimpijskie zebrania zwołuje się czasami 'całą tę hołotkę nieśmiertelną'. Zgromadźcie słownictwo (rzeczowniki z określeniami) opisujące bóstwa. Wykorzystajcie informacje zawarte w 4., 5. i 6. akapicie tekstu 'Na Olimpie'.

Podzielcie się wynikami swojej pracy z całą klasą.

Ćwiczenie 3

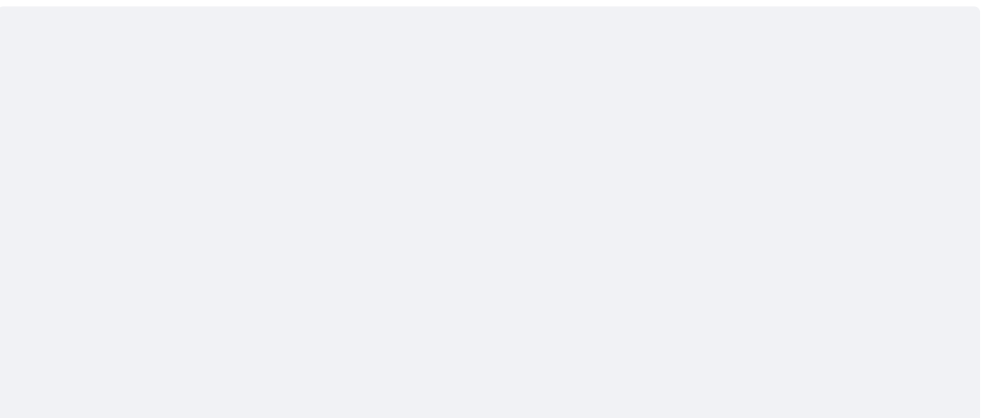
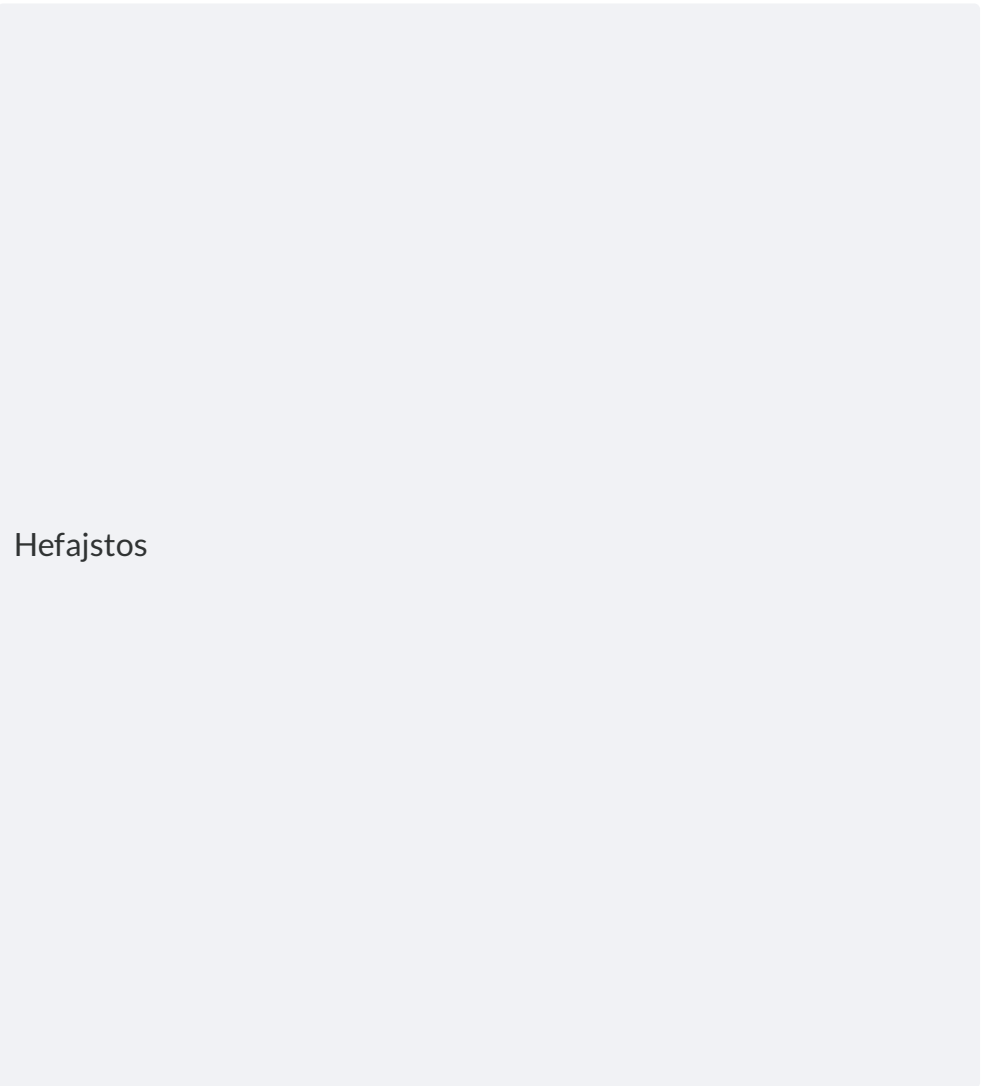
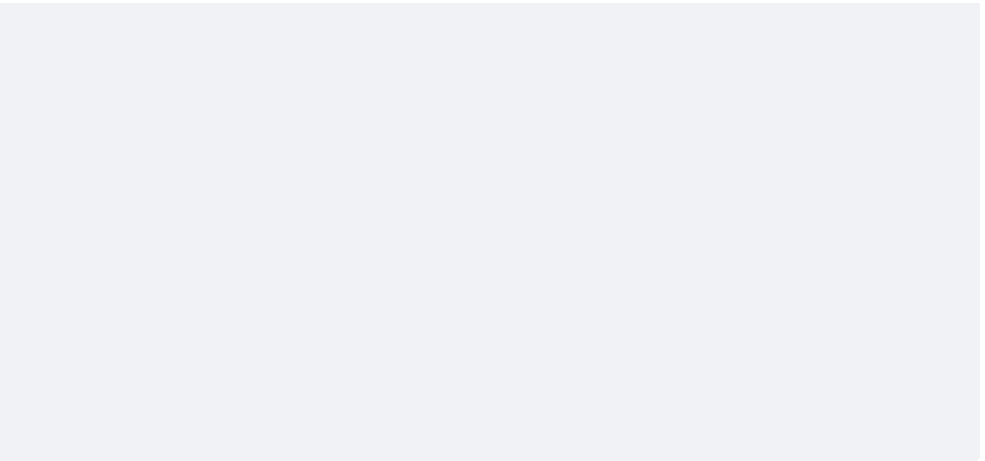
Przyjrzyj się postaciom bogów i ich atrybutom. Dopasuj imiona do odpowiednich postaci.

Apollo

Zeus

Hefajstos

Demeter

Posejdon

Ćwiczenie 4

Zaproponuj menu na olimpijską ucztę. Uwzględnij różne upodobania kulinarne bogów. Wykorzystaj wiedzę o ich atrybutach.

Boskie menu

Źródło: Uniwersytet Wrocławski, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Dopasuj określenia bogów do ich imion.

Hades	boski posłaniec
Nike	bogini zwycięstwa
Hebe	bogini mądrości
Posejdon	pan nieba i ziemi
Dzeus	król podziemia
Hefajstos	bóg sztuki
Hermes	bogini młodości
Hera	bogini miłości
Afrodyta	boski rzemieślnik
Demeter	bogini płodów rolnych
Apollo	bogini nieba i ziemi
Atena	władca mórz

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 6

Zapisz synonimy wyrażenia *bogowie olimpijscy*.

Ćwiczenie 7

Uzupełnij przykładowy plan dnia wybranego boga olimpijskiego.

Pora dnia

Wydarzenie

Pora dnia

Polecenie 2

Napisz relację z wymyślonej podróży na Olimp, podczas której spotykasz kilkoro greckich bogów i bogiń.

Pisz w 1. osobie liczby pojedynczej. Przedstaw nie tylko to, co widzisz, ale również swoje emocje i refleksje towarzyszące wyprawie. Wykorzystaj zgromadzone informacje oraz słownictwo.

Polecenie 3

Wyszukaj informacje z różnych źródeł na temat wybranego boga i przygotuj prezentację na jego temat. Możesz:

- stworzyć opis wybranego boga, kolaż;
- zaprojektować kostium, rekwizyty, przebrać się za któregoś z nieśmiertelnych i przedstawić się w jego imieniu.

--

Ćwiczenie 8

Zaznacz poprawne zdania.

☐

Sformułowanie *olimpijski spokój* oznacza kilkusekundową ciszę przed startem w maratonie.

☐

Piotr reaguje zawsze bardzo emocjonalnie, zachowuje olimpijski spokój w każdej sytuacji.

☐

Piotr jest niezwykle opanowaną osobą, zachowuje olimpijski spokój w każdej sytuacji.

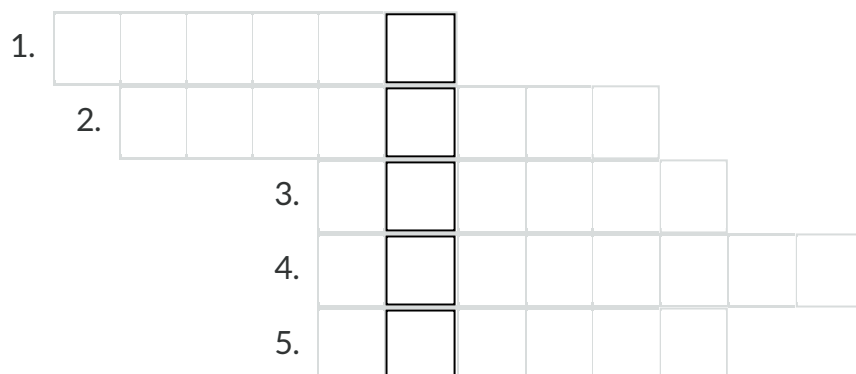
☐

Sformułowanie *olimpijski spokój* oznacza opanowanie, niewzruszenie.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 9

Rozwiąż krzyżówkę i odczytaj hasło.

1. Poruszać się *lotem błyskawicy* oznacza przemieszczać się bardzo...
2. Synonim przymiotnika *kłótniwa*.
3. Na Olimpie panowała wieczna...
4. Zapewniała bogom nieśmiertelność.
5. Urodziwy bóg o pięknym głosie.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 10

Wyjaśnij znaczenie podanych sformułowań:

- czynić komuś wymówki;
- czyjeś serce się raduje;
- choroby nie mają władzy nad kimś;
- komuś coś doskwiera.

Ćwiczenie 11

Utwórz pary przymiotników o przeciwnych znaczeniach. Do każdego przymiotnika dodaj jego antonim.

troskliwy

przystępny

posłuszny

pospolity

nieśmiertelny

nieczuły

zwyczajny

wypoczęty

wyniosły

okazały

kłótlivy

śmiertelny

skromny

zgodny

znużony

wyjątkowy

wymyślny

niezdyscyplinowany

antonimy

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.